RONAN FELIX

VERSLAG & WAARNEMINGEN :

Vogelreis Centraal & Zuid Spanje.

(Zaterdag 01/05/1999 –
Zondag 09/05/1999)

I. ALGEMENE INFORMATIE.

1. Waarom Extremadura en Coto de Doñana?

Na een aantal georganiseerde natuur- en vogelreizen in Noord en Oost Europa vonden we het hoog tijd om ook zelf eens een 'exotische' reis te plannen. Na onderling overleg en voldoende informatie te hebben verzameld kozen we voor Centraal en Zuid Spanje, meer bepaald voor Extremadura en Coto de Doñana.
De bedoeling was in de eerste plaats zoals iedere vogelreis om zoveel mogelijk (nieuwe) soorten waar te nemen. Tegenover een georganiseerde reis hadden we nu het voordeel dat we enkel onze zin konden doen en dus tijdverlies tot een minimum konden beperken.

2. Deelnemers.

Ronan Felix	Henri Felix
Kasteelstraat 8/1	Gelaagstraat 17
9150 Rupelmonde	9150 Rupelmonde

3. Reisweg.

Vanuit Madrid neemt men de M40 (ring om Madrid) richting N-V (E90) Autovia de Extremadura. Belangrijk is dat men het zuidelijke deel van de ring neemt. De afritten 185 tot en met 232 op de autostrade N-V leiden direkt en indirekt naar het nationaal park van Monfragüe.
Om vanuit de Extremadura de Coto de Doñana te bereiken neemt men de autostrade N-V tot in Mérida. Vanaf daar wordt de hoofdverbindingsweg N630 (E803) naar Sevilla genomen.
In Sevilla wordt de autostrade E1 (A49) Sevilla - Huelva genomen. Afrit 10 Bollullos/Almonte leidt naar El Rocío en Matalascañas.

4. Verblijf.

4.1. Extremadura.

De eerste nacht verbleven we op camping Monfragüe vlakbij het natuurpark. Het is een goede camping waar ook bungalows kunnen gehuurd worden. Naast een restaurant en een klein winkeltje kunnen er ook verschillende sporten worden beoefend.

Camping - Bungalows Monfragüe
Malpartida de Plasencia
Cáceres - Extremadura
T : (927) 45.92.33 / 45.92.20

De volgende 4 nachten sliepen we op aanraden van Belgen die Extremadura reeds verschillende keren bezocht hadden in een pension in Torrejón el Rubio. Dit pension, Monfragüe genaamd, is ondertussen zowat overal bekend bij de vele vogelaars en toeristen die tijdens het voorjaar in de regio verblijven zodat men best op voorhand kan reserveren. De slaapkamers zijn een aantal huizen verwijderd van het restaurant. De uitbaters spreken nauwelijks of geen andere taal dan de inheemse wat soms tot een misverstand kan leiden.
We betaalden voor een verblijf van 4 nachten in een tweepersoonskamer 13.200 peseta's.

Pension - Restaurant Monfragüe
Paseo Pizarro 25
Torrejón el Rubio
Cáceres - Extremadura
T : (927) 45.50.26

4.2. Coto de Donaña.

Als uitvalsbasis voor het bezoeken van het natuurpark Coto de Donaña kozen we voor een verblijf in El Rocío. Via het boekje 'Where to watch birds in Southern Spain' vonden we pension Cristina. Het verblijf was er iets duurder dan in Extremadura, maar hier kon je beschikken over een badkamer in de kamer. We betaalden voor een verblijf van 3 nachten in een tweepersoonskamer 12.000 peseta's.

Hostal Cristina
Real 36
El Rocío
Almonte - Huelva
T : (955) 44.24.13

5. Huurwagen.

Via het reisbureau in Kruibeke hadden wij reeds een auto besproken. We huurden een auto via ASATOURS MUNDICOLOR BELGICA welke een maatschappij is die rechtstreeks in verbinding staat met AVIS autoverhuurbedrijf. De auto (categorie B - SEAT Ibiza) werd opgehaald in Madrid en afgezet in Sevilla zonder dat er extra kosten (zogenaamde DROP OFF-kosten) werden aangerekend.

6. Gebruikte documenten/informatie.

6.1. Boeken.

☺ Ernest Garcia & Andrew Paterson : *Where to watch birds in Southern Spain.*
☺ Lars Jonsson : *Vogels van Europa*.
☺ Dick Forsman : *The Raptors of Europe and the Middle East.*

6.2. Verslagen.

☺ Norbert Willaert : *Extremadura / Spanje : Ornithologisch verslag 6 T/M 15 april 1992.*
☺ Eco Tourist Services : *Programma Vogelreis en Soortenlijst Extremadura en Coto de Doñana van 24 april T/M 4 mei 1997.*
☺ Norbert Willaert : *Extremadura / Spanje : Ornithologisch verslag 1 T/M 8 mei 1997.*

6.3. Kaarten.

☺ Michelin 444 : *Centraal Spanje (schaal 1/400.000).*
☺ Mapa Ilustrado : *Parque Natural de Monfragüe (gratis te verkrijgen in bezoekerscentrum van Villarreal de San Carlos)*
☺ Algemene informatie (brochure) : *Doñana : Parque National (gratis te verkrijgen in het bezoekerscentrum van La Rocina).*

6.4 Mondelinge informatie.

Dankzij een aantal personen uit België die Extremadura en Coto de Doñana reeds verschillende keren bezocht hadden konden wij aan de broodnodige informatie geraken wat deze reis tot een prachtig einde heeft gebracht. De bezochte gebieden die zijn beschreven in dit verslag zijn een aanvulling en update van degenen die Norbert Willaert in zijn verslag van 1997 heeft beschreven. Volgende personen wil ik dan ook bedanken voor hun positieve inbreng :

Wilfried Van Den Schoor
Valère Dupont
Ignace Ledegen
Jan Van Wijnsberghe
Norbert Willaert

II. BEZOCHTE GEBIEDEN (ZIE OOK BIJGEVOEGDE DETAILKAARTEN).

1. EXTREMADURA.

A. Natuurpark van Monfragüe.

Het natuurpark van Monfragüe is gelegen in het bergachtig gebied (we spreken niet van echte bergen daar de hoogste toppen maar net over 500 meter gaan) gevormd door de stromen Taag en Tietar en beslaat een oppervlakte van 17.582 ha. Door de tijd heen hebben deze twee stromen diepe kloven uitgesneden. Deze twee rivieren werden in de jaren zestig ingedamd zodat er zogenaamde reservoirs (oa Embalse de Torrejón) ontstonden. Zoals op vele plaatsen in Spanje heeft dit gebied ook onder zeer grote druk gestaan, zo waren er bijvoorbeeld in de jaren zeventig plannen om het oorspronkelijk mediteraan bos te vervangen door eucaliptusaanplantingen. Door sterk verzet van natuurbeschermers werd op 4 april 1979 Monfragüe tot nationaal park uitgeroepen.
Met uitzondering van de steppevogels is dit gebied ontegensprekelijk 'the place to be' wat betreft het terugvinden van alle vogelsoorten uit de regio.

A1. Stuwmeer bij Torrejón el Rubio.

Dit stuwmeertje (extreem lage waterstand dit jaar) werd voornamelijk in de vooravond of vlak na zonsondergang bezocht. Wanneer men in Pension Monfragüe overnacht kan men deze stuw gemakkelijk bereiken door de tweede straat naar rechts (Calle Alfonso XIII) te nemen en te volgen tot voorbij het zwembad.

Waarnemingen : Monniksgier, Vale gier, Aasgier, Spaanse keizerarend, Dwergarend, Zwarte ooievaar, Dwergooruil, Griel, Moorse nachtzwaluw, Nachtzwaluw, Rotsmus.

A2. Santuario de Monfragüe.

Komende van Torrejón heeft men op de rechterkant nog voor men de Peña Falcón bereikt een parking tussen de kurkeiken. Men kan deze parking gebruiken ofwel nog verder naar boven rijden. Via een aantal trappen kan men het klooster bereiken.

Waarnemingen : Monniksgier, Vale gier, Aasgier, Rotszwaluw, Grijze gors, Ringslang.

A3. Peña Falcón.

Daar waar de bergrug door de Taag wordt doorgesneden heeft men aan de overzijde van deze rivier een rots waar tal van vogels (hoofdzakelijk roofvogels) verblijven. Een parkingplaats is voorzien. Het loont altijd de moeite om een korte wandeling te maken zodat de hele rots kan afgespeurd worden.

Waarnemingen : Monniksgier, Vale gier, Aasgier, Havikarend, Slechtvalk, Zwarte ooievaar (op nest), Blauwe rotslijster.

A4. Puente Del Cardenal.

Net voorbij de nieuwe brug over de Taag heeft men een klein uitzichtpunt over de Taag. Van hieruit kan men ook een wandeling maken richting oude brug over de Taag.

Waarnemingen : Aasgier, Kleine zwartkop, Baardgrasmus, Zwarte tapuit.

A5. Cerro Gimio.

200 meter ten noorden van Villarreal de San Carlos kan men een wandeling (de GROENE wandeling) maken naar het uitzichtpunt/gierenrots Cerro Gimio. Heen en weer duurt deze wandeling ongeveer 2,5 uur maar de beloning is groot.

Waarnemingen : Monniksgier (koppel/nestbouw), Vale gier, Aasgier, Steenarend, Havikarend, Zwarte ooievaar, Baardgrasmus.

A6. Mirador de Tajadilla.

Voor de stuwdam heeft men een parkeerplaats en een half in de grond gebouwde kijkhut. Aan de overzijde een rotsmassief met tal van vogels.

Waarnemingen : Vale gier, Aasgier (op nest), Spaanse keizerarend, Raaf (op nest), Roodstuitzwaluw, Rotszwaluw, Grijze gors.

A7. Mirador de la Báscula.

De plaats in Monfragüe om Spaanse keizerarend te zien, de weersomstandigheden beslisten er in ons geval anders over.

A8. Portilla del Tietar.

Dit is de laatste gierenrots wanneer men vanuit Villarreal de San Carlos komt. Er is geen parkeerplaats voorzien, maar de meeste wagens worden langs de kant gezet voor de bocht.

Waarnemingen : Vale gier, Dwergarend, Oehoe (met 2 jongen), Blauwe rotslijster, Cetti's zanger.

A9. Camping/Estacion Monfragüe.

Vanop en in de buurt van deze camping kunnen kleine wandelingen worden gemaakt waarbij de meeste soorten uit het park kunnen worden waargenomen.

Waarnemingen : Monniksgier, Vale gier, Slangenarend, Dwergarend, Zwarte ooievaar, Dwergooruil, Hop, Blauwe ekster.

A10. Embalse de Arrocampo Almaraz.

Net voor/voorbij de kerncentrale van Almaraz liggen rietvelden langs de weg. Een korte stop is hier altijd nuttig.

Waarnemingen : Monniksgier, Purperreiger, Purperkoet, Grote karekiet, Snor, Cetti's zanger, Graszanger.

B. Sierra de San Pedro / Sierra de las Perdices.

Via de gids 'Where to watch birds in Southern Spain' vonden wij informatie over deze Sierra's. We deden deze uitstap gecombineerd met onze steppe-tocht zodat we een totaalbeeld van Extremadura konden scheppen.
Het gebied is voornamelijk goed voor roofvogels. Goed ontwikkeld mediteraan bos en kurkeiken zorgen voor een grote variteit aan vogelsoorten.
Het uitgekamde gebied kan bereikt worden door de baan N523 Cáceres - Badajoz te nemen en na ongeveer 30 kilometer naar rechts af te slaan richting Aliseda. Regelmatig stoppen en het gebied afspeuren luidt hier de boodschap.

Waarnemingen : Monniksgier, Vale gier, Steenarend, Slangenarend, Dwergarend, Raaf, Bijeneter, Orpheusspotvogel.

C. Steppe-gebieden tussen Trujillo & Cáceres.

Via de baan N521 Trujillo - Cáceres slaat men na ongeveer 10 kilometer richting Santa Marta de Magasca. Na 2,3 kilometer maakt deze weg een scherpe bocht naar links. Voor deze bocht kan men de auto parkeren. Hier kan men te voet de vlakten ten Oosten van Santa Marta bezoeken. Er zijn 2 wandelingen die het gebied ingaan. Wij kozen voor de wandeling tussen de stenen muurtjes daar deze weg naar boven leidt en men alzo een prachtig uitzicht krijgt over de regio.
De vlakten ten Westen van Santa Marta leverde ons gezien het latere uur van de dag minder steppevogels en meer roofvogels op.

Waarnemingen : Monniksgier, Vale gier, Aasgier, Spaanse keizerarend, Slangenarend, Dwergarend, Grauwe kiekendief (melanistische vorm), Grote trap, Kleine trap, Witbuikzandhoen, Zwartbuikzandhoen, Kuifkoekoek, Kalanderleeuwerik, Kortteenleeuwerik, Spaanse mus.

D. CC 912 Baan van Cáceres naar Torrejón el Rubio.

D1. Nestkasten aan de elektriciteitspalen.

Als men vanuit Cáceres richting Torrejón rijdt ziet men aan de rechterzijde van de weg electriciteitspalen met daarop nestkasten bevestigd. Deze nestkasten worden gretig gebruikt door verschillende vogelsoorten.

Waarnemingen : Slangenarend, Torenvalk, Raaf, Scharrelaar, Hop.

D2. Embalse de Talaván.

We maakten deze zijsprong hoofdzakelijk omdat we nog te vroeg waren om de parasoldennen (zie verder) te bezoeken. Deze keuze bleek achteraf een schot in de roos.

Waarnemingen : Dwergarend, Grijze wouw, Fuut, Dodaars, Zwartbuikzandhoen, Graszanger, Spaanse mus.

D3. Parasoldennen.

Daar waar een rij parasoldennen, bewoond door tientallen Ooievaars, haaks op de weg staat is dé plaats om Grijze wouw waar te nemen.

Waarnemingen : Grijze wouw, Ooievaar, Kleine trap.

E. La Serena.

La Serena is een uitgestrekt steppe-gebied gelegen ten zuid-oosten van de steden Don Benito en Villanueva de la Serena. Twee hoofdwegen C413 (vanuit Castuera) en BA 400 (vanuit Cabeza del Buey) doorkruisen dit gebied. De belangrijkste weg echter is een secundaire weg die dwars door het gebied loopt. Tal van zijwegen zijn het onderzoeken waard en leveren altijd prachtige waarnemingen op.

Waarnemingen : Slangenarend, Dwegarend, Grote trap, Kleine trap, Vorkstaartplevier, Witbuikzandhoen, Zwartbuikzandhoen, Kuifkoekoek, Kalanderleeuwerik, Kortteenleeuwerik, Spaanse mus.

2. COTO DE DOÑANA.

Het nationaal park van de Coto de Doñana bestrijkt een oppervlakte van 50.270 ha. Daarbuiten worden de omringende gebieden gebruikt als bufferzone. Deze bufferzone genaamd Parque Natural del Entorno de Doñana beslaat nogmaals 56.930 ha. Het natuurpark heeft zijn huidige status en behoud van originele fauna en flora voornamelijk te danken aan het feit dat het in het verleden werd gebruikt als jachtterrein voor de Graven van Medina Sidonia. Het park is gevormd rond de westelijke delta van de Guadalquivir. Het grootste gedeelte blijft ontoegankelijk voor het publiek. Een 5-tal bezoekerscentra, gebouwd rond verschillende lagunes en rietvelden kunnen vrij bezocht worden. Tijdens het bezoek aan deze lagunes kunnen alle karakteristieke vogelsoorten voor het gebied, mits enig geduld, worden waargenomen. De verschillende bezoekerscentra zijn :

- *El Acebuche (1)*
- *El Acebrón (2)*
- *La Rocina (3)*
- *José Antonio Valverde (4)*
- *Ice factory (5)*

Alle 5 deze centra zijn vrij gemakkelijk te vinden met uitzondering van het vierde. Om dit centrum te vinden (in de noordelijke marshes) moet men in 1 van de andere bezoekerscentra een gedetailleerde wegbeschrijving op papier vragen. Het laatste bezoekerscentrum (5) werd niet door ons bezocht omdat deze uitstap vanuit El Rocío een dagtrip vergt.
Naast deze centra zijn de lagune bij het dorp El Rocío (6) en de zoutvlaktes en velden ten zuiden van Villamanrique de la Condesa (7) het bezoeken waard. Deze laatsten worden automatisch bezocht wanneer men José Antonio Valverde (4) bezoekt.
Om zeevogels waar te nemen kan men het best richting Matalascañas rijden waar men vanop het strand of vanop de duinen de zee kan afscannen (8).

Waarnemingen : Vale gier, Slangenarend, Dwergarend, Purperreiger, Ralreiger, Kwak, Lepelaar, Zwarte ibis, Flamingo, Krooneend, Witoogeend, Marmereend, Purperkoet, Steltkluut, Strandlopers, Lachstern, Witwangstern, Witbuikzandhoen, Kuifkoekoek, Kalanderleeuwerik, Kortteenleeuwerik, Kleine kortteenleeuwerik, Rode rotslijster, Brilgrasmus, Vale spotvogel.

III. DAGVERSLAGEN.

1. Inleiding :

Omstreeks 05.45 uur kwam de reisbus ons thuis oppikken daar IBERIA ons richting Madrid zou vliegen om 08.15 uur. Wat later bleek het reisje van Rupelmonde naar Zaventem het ingewikkeldste van de hele reis. Net voor Meise kreeg onze chauffeur een telefoontje van het kantoor dat er een vergissing was gebeurd met de reservaties zodat wij onverrichterzake terug naar af moesten om nog 2 personen mee te voeren.
Met enige vertraging, het was inmiddels 07.30 uur, kwamen we aan op de luchthaven waar we direct konden 'inchecken' en enige momenten later ook aan boord van het vliegtuig (Airbus 320) konden gaan. Om 8.35 uur verlieten we Zaventem en om 10.35 uur landden we in Barajas. Het voordeel van het late arriveren in Brussel was dat we in Madrid direct onze bagage konden claimen en na enige momenten de sleutel van onze wagen (SEAT Ibiza) konden afhalen bij het verhuurbedrijf AVIS.
We verlieten de parking van AVIS om 11.30 uur en vertrokken, via de M40 (ring om Madrid), richting N-V (Autovia de Extremadura). Pas om 13.30 uur konden we vaart maken. Tal van ongevallen en wegenwerken belemmerden het verkeer in alle richtingen.

2. Dagverslagen.

Dag 1 : Zaterdag 01 mei 1999.

Tocht :
Madrid (M40) → N-V (Autovia de Extremadura) → Afrit 185 (Navalmoral) → Malpartida de Plasencia (C511) → Villarreal de San Carlos → Puente del Cardinal → Mirador de Tajadilla → Mirador de la Báscula → Portilla del Tietar → Estación de La Bazagona → Camping Monfragüe.

Weer :
In Madrid bewolkt maar warm (laf weer). In Extremadura zwaar bewolkt en frisser. In de late namiddag enkele onweders en 's avonds regen.

Waarnemingen dag 1 :

Tijdens de tocht van Madrid naar onze bestemming werden verschillende vogelsoorten waaronder **Slangenarend**, **Dwergarend**, **Ooievaar** en **Zwarte spreeuw** waargenomen. Tijdens een stop op een parking langs de N-V, om onze meegebrachte lunch te verorberen, werden verschillende **Kuifleeuwerikken** en een **Provençaalse grasmus** (de enige van de reis) gezien. Ook **Putters**, **Europese kanaries** en **Grauwe gorzen** werden gehoord en gezien.
Rond 16.30 uur arriveerden we op de plaats van bestemming : de Extremadura, meer bepaald de omgeving van Monfragüe.
De bedoeling was om de eerste nacht ofwel door te brengen op camping Monfragüe ofwel in een pension in Malpartida de Plasencia. Aangezien de pensions in Malpartida verdwenen waren (info via het boek Where to watch birds in Southern Spain bleek verouderd te zijn) besloten we toch maar de nacht door te brengen op camping Monfragüe.
Op de baan C511, tussen de afrit 185 van de N-V (Navalmoral) en Malpartida de Plasencia, werden een 3-tal stops gemaakt meestal om 'soaring raptors' te bekijken. Zo werden hier verschillende **Monniksgieren**, **Vale gieren**, vele **Zwarte wouwen**, een 15-tal **Rode wouwen**, 2 **Buizerds**, 2 **Wespendieven** en 1 ♀ **Grauwe kiekendief** waargenomen. Ook verschillende **Blauwe eksters**, **Bijeneters**, **Roodstuitzwaluwen**, **Roodborsttapuiten** en een roepende **Kwartel** konden ingevuld worden. Onze eerste **Hop** werd gezien ter hoogte van het kruispunt van de baan C511 en de baan CC911 (Estación de la Bazagona), Hier cirkelde ook een **Sperwer** rond.
Vervolgens reden we via Malpartida de Plasencia richting Villarreal de San Carlos. Net voorbij Villarreal, aan de Puente del Cardinal, hadden we ons eerste onweer te pakken. Na dit onweer hoorden we vele **Nachtegalen**, enkele **Zwartkoppen** en vloog onze eerste **Aasgier** voorbij.
Daar het tweede onweer niet echt lang op zich liet wachten vertrokken we richting Embalse de Torrejón. Na een verplichte tussenstop (het weer zat echt niet mee) kwamen we aan bij de Mirador de Tajadilla. Ook hier weer **Vale gieren** en 2 koppels **Aasgier** op nest. Ook 2 **Raven** en tal van **Boeren**-, **Huis**-, **Rots**- en **Roodstuitzwaluwen** gaven hier het beste van zichzelf.

Aan de Mirador de la Báscula werd samen met een groep Deense vogelaars tevergeefs gezocht naar de spaanse keizerarend op nest. Wel zat hier onze eerste **Kleine zwartkop** en even daarvoor werden 2 **Grote gele kwikstaarten** gezien.
De laatste gierenrots aan de Portilla del Tietar leverde een adulte en 2 jonge **Oehoe's**, een zingend ♂ **Blauwe rotslijster**, verschillende **Cetti's zangers** en 2 **Oeverlopers** op.
Een kort bezoek aan de grijze wouwenplaats bij La Bazagona leverde weinig op.
Omstreeks 21.30 uur was onze tent opgezet op camping Monfragüe en deden we ons tegoed aan een warme maaltijd en een frisse pint. Tijdens de wandeling van het restaurant naar onze tent hoorden we verschillende **Dwergooruilen**. Om 23.00 uur begon het te regenen en dat bleef ook zo de ganse nacht.

☺ Belangrijkste waarnemingen :
Monniksgier, Vale gier, Aasgier, Slangenarend, Dwergarend, Rode wouw, Wespendief, Grauwe kiekendief, Oehoe, Dwergooruil, Raaf, Kwartel, Blauwe rotslijster, Blauwe ekster, Bijeneter, Hop, Rotszwaluw, Roodstuitzwaluw, Provençaalse grasmus, Europese kanarie.

Dag 2 : Zondag 02 mei 1999.

Tocht :
Camping Monfragüe → Mirador de Tajadilla → Mirador de la Báscula → Portilla del Tietar → Camping Monfragüe → Peña Falcón → Arroyo de La Vid → Torrejón el Rubio.

Weer :
Tot ongeveer 10.00 uur onophoudend en soms harde regen. Nadien geleidelijk opklaringen en in Torrejón el Rubio zelfs zon.

Waarnemingen dag 2 :

Reeds om 04.00 uur wakker geworden enerzijds van de aanhoudende regen en anderzijds van de steeds luchtarmer wordende luchtmatras. Nadien in stukken en brokken geslapen tot ongeveer 8.00 uur. Na een verkwikkende douche en wat inkopen vertrokken richting Embalse de Torrejón omstreeks 09.00 uur voor een tweede dag Monfragüe.
Onze tocht was maar net gestart of er werd al een waarneming van de dag verricht. Daar het zondag en regenachtig was, was er nog niet zo veel volk op de been en konden we op de weg tussen onze camping en Embalse de Torrejón een glimp opvangen van een **Wilde kat**. Ook 2 **Rode patrijzen** en een ♀ **Tapuit** werden gespot.
Bij de Mirador de Tajadilla werd nu slechts 1 **Aasgier** teruggevonden. Een **Raaf** op nest, een dicht ♂ **Blauwe rotslijster** en de talrijk aanwezige **Rots**- en **Roodstuitzwaluwen** lieten zich mooi bekijken. Door het steeds slechter wordende weer werd besloten om een tijdje halt te houden aan La Báscula om het verslag van de eerste dag te maken.
Om 10.45 uur trokken we naar de Portilla del Tietar waar we enkel de adulte **Oehoe** terugvonden. Een vissende **Zwarte wouw** ging zo hard in zijn taak op dat het hem (bijna) fataal werd. Naast de talrijke **Vale gieren** en **Nachtegalen** werden ook enkele **Cetti's zangers** en een **Grote bonte specht** waargenomen. Een uurtje nadien werd besloten om naar de camping terug te keren om onze tent af te breken. Dit bleek later een perfecte keuze te zijn. Niet alleen was onze tent volledig opgedroogd, vanop de stuwdam werd een cirkelende arend waargenomen boven een 20-tal **Vale gieren**. Een onvolwassen **Spaanse keizerarend** werd gedetermineerd. Onze eerste nieuwe soort van deze reis!
Eens op de camping aangekomen, en na de nodige sanitaire stop, werd het weer steeds beter en beter en gingen ook de vogels profiteren van de opstijgende warme lucht. Eerst werden een **Zwarte ooievaar** en een **Dwergarend** gezien, daarna werden ook de andere in de buurt verblijvende raptors (**Gieren**, **Wouwen** en **Buizerds**) op thermiek gezien.

Op de weg naar Torrejón el Rubio (onze volgende verblijfplaats) werd eerst halt gehouden in Villarreal om het lokale informatiecentrum te overvallen. Onze lunch werd benut aan de Peña Falcón. Deze spectaculaire rots leverde wederom de 3 soorten **Gieren** (waaronder een onvolwassen **Aasgier**), een **Zwarte ooievaar** op nest, een onrustige **Slechtvalk** en enkele **Blauwe rotslijsters** op. Tijdens de tocht van de camping naar deze rots werden overal weer **Blauwe eksters**, **Spaanse klapeksters**, **Roodkopklauwieren**, **Grauwe gorzen** en 2 maal een **Hop** gezien.
Om 16.00 uur kwamen we dan aan in Torrejón el Rubio waar we in Pension Monfragüe 2 overnachtingen hadden gereserveerd. Na inspectie van de kamers en onderling overleg besloten we dit te verlengen tot 4 overnachtingen. Toen de bagage min of meer op zijn plaats stond besloten we om nog een wandeling te maken richting stuwdam. Een goede keuze zo bleek later.
Het begon reeds toen we ons pension verlieten. Een groep van niet minder dan 47 **Gieren**, waaronder een **Aasgier** en verschillende **Monniksgieren** cirkelden bij wijze van spreken boven onze hoofden.
Het bezoek aan het stuwmeer(tje) leverde eerst niet de verwachte resultaten op. Door de extreem droge winter stond het waterpeil hier zeer laag. Naast enkele **Hoppen** en meerdere **Kuifleeuwerikken** kwamen ook 2 **Rotsmussen** hun dorst lessen aan dit meertje. Pas nadat we een zingend ♂ **Kleine zwartkop** langdurig konden bekijken en we richting pension terugkeerden begonnen de grotere vogels zich te laten zien. Eerst werden 2 **Dwergarenden** en daarna onze tweede onvolwassen **Spaanse Keizer-arend** waargenomen. Deze vogel had net een feestmaal achter de rug, getuige hiervan was zijn goedgevulde krop. Toen hij wat later het gezelschap kreeg van enkele laagvliegende **Monniksgieren** en **Zwarte wouwen**, een **Rode wouw**, een **Dwergarend** en een **Zwarte ooievaar** was het feestje compleet.
's Avonds, net na zonsondergang werd het meertje nogmaals bezocht, deze maal om de aanwezige nachtzwaluwen op te sporen. Een **Blauwe reiger**, een **Dwergooruil**, enkele **Grielen** en niet minder dan 4 **Moorse nachtzwaluwen** en 1 **Nachtzwaluw** konden aan deze prachtige dag worden toegevoegd.

☺ Belangrijkste waarnemingen :
Monniksgier, Vale gier, Aasgier, Spaanse Keizerarend, Dwergarend, Rode wouw, Oehoe, Dwergooruil, Raaf, Zwarte ooievaar, Moorse nachtzwaluw, Nachtzwaluw, Blauwe rotslijster, Spaanse klapekster, Roodkopklauwier, Kleine zwartkop.

Dag 3 : Maandag 03 mei 1999.

Tocht :
Torrejón el Rubio → Vlaktes van Sta Marta de Magasca → Cáceres → Sierra de San Pedro → Aliseda → Casar de Cáceres → Talaván → Parasoldennen → Torrejón el Rubio.

Weer :
Half bewolkt met flinke perioden zon. Naar de avond toe een steeds meer aantrekkende frisse wind.

Waarnemingen dag 3 :

Na een goede nachtrust om 07.30 uur vertrokken richting uitgestrekte vlaktes rond Sta Marta de Magasca om onze eerste steppevogels van de reis te onderscheppen. Het was ons bekend door mond-aan-mond reclame en door voorgaande verslagen dat we in de vlaktes tussen Trujillo & Cáceres een zeer goede kans maakten om de in Extremadura verschillende soorten voorkomende steppevogels waar te nemen.
Aan de brug over de Rio Almonte, gelegen op de weg van Torrejón naar Trujillo werd voor een eerste maal halt gehouden. Een voedselzoekende **Zwarte ooievaar** en 3 **Kleine zilverreigers** werden op heterdaad betrapt. Een **Rode patrijs**, die te lui was om zijn vleugels te spreiden, liep in recordtijd over de weg. In Trujillo zelf werd kort halt gehouden om de aanwezige **Ooievaars**, **Kleine torenvalken** en (**Vale**) **Gierzwaluwen** te bekijken.
De echte steppetocht begon omstreeks 08.30 uur. We besloten eerst de vlakten ten oosten van Sta Marta te bezoeken. De gekozen wandelweg voerde ons, tussen stenen muurtjes, een heel eind de vlakte in. Nog voor onze wandeling begon hadden we reeds **Grauwe kiekendief**, **Kleine trap**, **Kuifkoekoek** en tal van **Kalanderleeuweriken**. Mooi was een melanistische **Grauwe kiekendief** die op een 30-tal meter afstand acrobatische toeren begon uit te halen. Na ongeveer 300 meter zagen we dan onze eerste 3 **Grote trappen** (2♂♂+1♀). Nog voor we de top van de helling hadden bereikt werden nogmaals 3 afzonderlijk vliegende **Grote trappen** en 5 **Witbuikzandhoenders** waargenomen. Op de top van de helling besloten we ons ontbijt, samen met een groep van ongeveer een 200-tal **Spaanse mussen**, te verorberen. De aanhoudende (alarm)roep van **Witbuikzandhoenders** deed ons vermoeden dat er de ene of de andere roofvogel in de buurt zat. We besloten dan maar om het ganse gebied te scannen.
Van een snel resultaat gesproken. Op een kleine rots midden in een bewerkte akker zat opnieuw een onvolwassen **Spaanse keizerarend**. Toen ik mijn vader daar op attent maakte vloog hij op en kreeg hij zeer snel het gezelschap van een tweede exemplaar. Deze maal een adulte vogel. Door al deze roofvogelactiviteit (**Zwarte** en **Rode wouw** alsmede **Grauwe kiekendief** zijn nooit veraf) werden 23 **Witbuikzandhoenders** opgeschrikt.

Enkele honderden meters verder werden nogmaals 3 **Grote trappen** gezien. Op onze terugweg werden regelmatig **Kleine trap** (grootste groep +/- 10 ex), **Spaanse mus** en **Kuifkoekoek** gespot. Net over de top van de helling werd een ander geluid gehoord, zijnde dat van **Zwartbuikzandhoen**. Vier exemplaren bleven een tijdje rondvliegen vooraleer zij beslisten te gaan zitten. Onze eerste steppetocht was een feit en een voltreffer.
Na onze 3 uur durende wandeling besloten we via enkele binnenwegen (oa via de zogenaamde 'trappenweg') de stad Cáceres te bezoeken om de nodige proviand op te slaan.
In feite liep deze tocht door de vlakten ten westen van Sta Marta de Magasca. Door het naderende warmste punt van de dag werden de steppevogels minder opvallend en traden de raptors op de voorgrond. Een kolonie van 14 **Grauwe kiekendieven** en 2 **Slangenarenden** werden net na de wandeling ingetekend. Eens voorbij Sta Marta werden een **Wespendief**, een zeer dichte **Vale gier** zittend op een telefoonpaal en hetzelfde exemplaar onvolwassen **Spaanse keizerarend** (te herkennen aan de rui van zijn binnenste handpennen) waargenomen. Enkele kilometer verder zaten een onvolwassen **Aasgier**, enkele **Monniksgieren** en vele **Zwarte wouwen** bij een kadaver. Daar er geen enkele zijweg te bespeuren viel parkeerden we ons op de bijna verlaten weg om te filmen. Net toen de **Monniksgieren** goed in beeld kwamen werden we door de GUARDIA CIVIL vriendelijk maar kordaat aangemaand om te vertrekken. Toen we de N521 Trujillo - Cáceres opreden zagen we de eerste **Scharrelaar** van de reis.
Via Cáceres, waar we onze inkopen deden, namen we de baan N523 richting Badajoz om na een 30-tal kilometer rechts af te draaien richting Aliseda, dit om een gedeelte van de Sierra de San Pedro en de Sierra de las Perdices te onderzoeken.
De weg naar Aliseda is zeer mooi en een aanrader voor al wie maar niet genoeg kan krijgen van roofvogels. Bijna onmiddellijk werd een jagende **Slangenarend** gezien. Tijdens onze lunch vielen de grote aantallen **Gieren** op en werd een voorbijzwevende adulte **Steenarend** gezien. Hier zong ook een **Orpheusspotvogel**. Wat dichter bij Aliseda werden een 50-tal **Vale** en **Monniksgieren** bij twee karkassen van schapen waargenomen, een waarneming die ik voorheen enkel maar in documentaires had gezien. Een koppel **Slangenarenden** had een nest niet ver daar vandaan.
Van Aliseda werd via Arroyo de la Luz en Casar de Cáceres de baan CC912 gezocht om alzo naar Talaván te rijden. Tussen Arroyo en Casar werden 2 **Dwergarenden**, verschillende **Hoppen** en enkele **Theklaleeuweriken** waargenomen en op een klein meertje tussen deze 2 dorpen fladderde een **Zwarte stern** rond. Langs de baan CC912 werden bij de vele nestkasten (geplaatst op de telefoonpalen) verschillende **Scharrelaars**, **Torenvalken** en **Raven** gezien. De laatste **Slangenarend** van de dag zaaide nogal wat paniek onder de aanwezige **Scharrelaars**.
Daar het nog net te vroeg was om de parasoldennen te bezoeken deden we een laatste uitstap richting Embalse de Talaván. Een aantal nieuwe soorten voor de reis zoals **Fuut**, **Dodaars**, **Waterhoen**, **Meerkoet** en **Graszanger** konden aan onze lijst worden toegevoegd. Net voor Talaván-dorp zagen we 4 **Zwartbuikzandhoenders** die zich op nog geen 100 meter van ons gingen neerzetten. Het ging stilaan naar 20.00 uur en we besloten om de dag te eindigen aan de parasoldennen. Net voor het kruispunt van de baan naar Talaván en de CC912 werd nog een grote groep **Spaanse mussen** gefilmd.

Toen we wilden inpakken en doorrijden werd onze aandacht getrokken door een biddende roofvogel. **Grijze wouw** werd simultaan geroepen! De eerste waarneming van **Grijze wouw** was zo overweldigend dat we zelf beslisten om na een klein half uur turen en filmen door te rijden. Aan de parasoldennen namen we ons diner en ook daar zagen we **Grijze wouw**. Niet minder dan 3 exemplaren (2 ad en 1 onv) zaten in de omgeving, weliswaar ver af maar toch nog goed te determineren. Een ♂ **Kleine trap** liet zich goed bekijken en zijn ongenspireerde roep horen.
Vanaf de grijze wouwenplaats bij uitstek werd rechtstreeks naar de stuwdam bij Torrejón gereden. Samen met 4 Engelse birders hadden we nog een **Aasgier** en een prachtwaarneming van een **Moorse nachtzwaluw** op een telefoondraad op nog geen 10 meter van ons verwijderd.
Deze goedgevulde en vermoeiende dag werd afgesloten met een stevige pint in ons pension en met de overpeinzing van een prachtdag.

☺ Belangrijkste waarnemingen :
Monniksgier, Vale gier, Aasgier, Steenarend, Spaanse Keizerarend, Slangenarend, Dwergarend, Grijze wouw, Grauwe kiekendief (melanistische vorm), Kleine torenvalk, Raaf, Zwarte ooievaar, Kleine zilverreiger, Grote trap, Kleine trap, Witbuikzandhoen, Zwartbuikzandhoen, Scharrelaar, Moorse nachtzwaluw, Kuifkoekoek, Blauwe ekster, Kalanderleeuwerik, Theklaleeuwerik, Vale gierzwaluw, Orpheusspotvogel, Spaanse mus.

Dag 4 : Dinsdag 04 mei 1999.

Tocht :
Torrejón el Rubio → Rietvelden en vijvers tussen Almaraz & Saucidella → C511 richting Malpartida de Placensia → Estación de la Bazagona → Portilla del Tietar → Mirador de Tajadilla → Groene wandeling Cerro Gimio → Peña Falcón → Santuario de Monfragüe → Torrejón el Rubio.

Weer :
‘s Morgens lage bewolking en fris, tegen de middag brede opklaringen en warm met stevige bries, naar de avond toe bewolkt en lichte regen.

Waarnemingen dag 4 :

Omstreeks 08.00 uur vertrokken we richting rietvelden en vijvers tussen Almaraz & Saucedilla. Uit goede bron wisten we dat we hier een aantal nieuwe soorten aan onze lijst zouden kunnen toevoegen. Aan de kerncentrale van Almaraz zagen we een adulte **Aasgier**. Om 09.00 uur waren we ter plaatse en aten we ons geïmproviseerd ontbijt op.
Een korte tocht rond het rietveld leverde verschillende **Grote** en **Kleine karekieten**, een 3-tal **Snorren** en verschillende **Blauwe reigers** en **Purperreigers** op. Op een auditieve waarneming van een **Purperkoet** werd niet ingegaan omdat we de komende dagen toch het nationaal park van de Coto de Doñana zouden bezoeken. **Gras**- en **Cetti's zangers** waren alom tegenwoordig. De 3 aanwezige **Bruine kiekendieven** (1♂+2♀♀) zaaiden nogal wat paniek onder de kleine kolonies broedende **Blauwe** en **Purperreigers** en schrikten ook een onvolwassen **Aalscholver** op.
Terug de auto in en richting Monfragüe. Voorbij Saucedilla namen we de weg C511 richting Estación de la Bazagona. Rond half elf werd een biddende **Grijze wouw** vlak naast de weg gezien. Aangezien dit een vrij drukke baan is en wij geen geschikte zijweg en/of parkeerplaats vonden hebben we deze vogel maar liefst 3 maal voorbijgereden om alsnog een degelijke waarneming te kunnen optekenen.
Via Estación ging het dan naar Portilla del Tietar en Mirador de Tajadilla. Ook hier werden weer vele, ditmaal zwevende, **Vale gieren** gezien. De nestelende **Raaf** en 2 **Grijze gorzen** lieten zich bij de semi-ondergrondse schuilhut van Tajadilla goed bekijken.
Op het middaguur deden we ons in Villarreal de San Carlos te goed aan een 'bocadillo' (sandwich). Van hieruit vertrokken we richting Cerro Gimio (groene wandeling) enerzijds om een view te krijgen over kronkels van de Taag en de Tietar die niet vanop de baan kunnen gezien worden en anderzijds om de havikarend op te speuren. Deze 2,5 uur durende tocht (heen en terug) loont zeker en vast de moeite maar vereist wel enige inspanning.
De eerste raptor was weer een **Aasgier**. Ook tal van **Grauwe gorzen**, **Europese kanaries**, **Kleine zwartkoppen**, enkele **Baardgrasmussen** en 2 **Rode patrijzen** lieten zich verschalken.

Net voor we top bereikten werd onze inspanning voor een eerste maal beloond. Een adulte **Steenarend** werd van zeer kortbij gezien. Toen we de top bereikten werd hetzelfde exemplaar deze keer samen met zijn partner een eind verderop teruggevonden. Op de top verbleven we ongeveer een uur en zagen we, naast een op zoek naar goede voedselgrond zijnde **Zwarte ooievaar**, een koppel **Monniksgieren** een nest in een kurkeik prepareren.
Om 14.25 uur gingen we terug naar de auto nog steeds zonder havikarend. Na een verfrissing in een kabbelend beekje werd een glimp opgevangen van een arend. De vogel liet zich echter te kort zien om hem correct te determineren al hadden we wel een vermoeden. Korte tijd nadien werd dezelfde vogel teruggezien en kon bevestigd worden wat we dachten. Een adulte **Havikarend** liet zich een 10-tal minuten in alle stilte bewonderen.
Moe maar voldaan kwamen we aan bij de auto en na een stevige slok reden we richting Peña Falcón. Aan de brug over de Taag werd even halt gehouden en zagen we (rond het Santuario) een 10-tal **Alpengierzwaluwen**. In tegenstelling tot wat we hadden gelezen in vorige verslagen waren zij helemaal niet talrijk (nog op trek?)! Aan de Peña Falcón werden een **Zwarte ooievaar** op nest en 2 cirkelende exemplaren en als bonus een overvliegende onvolwassen **Havikarend** tussen de **Gieren** opgetekend.
Onze dag werd afgesloten met een bezoek aan Santuario de Monfragüe. We reden rechtstreeks naar de kleine parking. Enkel **Zwarte roodstaart**, **Grijze gors** en 6 **Appelvinken** werden nog gezien. Van zwarte tapuit en alpenkraai viel geen spoor te bekennen.
Het stuwmeer van Torrejón werd ook nu weer 's avonds bezocht. Verschillende **Dwergooruilen**, 1 **Nachtzwaluw**, 4 **Moorse nachtzwaluwen** en een **Griel** werden nog meegepikt.

☺ Belangrijkste waarnemingen :
Monniksgier, Vale gier, Aasgier, Steenarend, Havikarend, Grijze wouw, Bruine kiekendief, Raaf, Zwarte ooievaar, Purperreiger, Rode patrijs, Grote karekiet, Kleine karekiet, Snor, Moorse nachtzwaluw, Nachtzwaluw, Blauwe ekster, Baardgrasmus, Appelvink, Grijze gors, Spaanse mus.

Dag 5 : Woensdag 05 mei 1999.

Tocht :
Torrejón el Rubio → Jaraicejo → N-V tot afrit 287 → Don Benito → Villanueva de la Serena → Campanario → La Serena → Castuera → Embalse del Zújar → Embalse de Orellana → Madrigalejo → Trujillo → Torrejón el Rubio.

Weer :
Zwaar bewolkt (lage bewolking) met buien. Later op de dag af en toe een opklaring.

Waarnemingen dag 5 :

Vandaag vroeg opgestaan om de grootste Spaanse steppe La Serena en omgeving te bezoeken. Het weer voorspelde bij ons vertrek omstreeks 07.00 uur niet veel goeds.
Onderweg naar de plaats van bestemming werden alle 'normale' soorten van het gebied waargenomen (**Zwarte wouw**, **Rode wouw**, **Buizerd**, **Bijeneter**, **Hop**, **Spaanse klapekster**, **Roodkopklauwier**, **Grauwe gors** en een **Scharrelaar**). Tussen Don Benito en Villanueva zagen we een 300-tal **Ooievaars** samen op een vuilnisbelt. Via een aantal binnenwegen (omwegen?) en een **Rode patrijs** kwamen we om 09.00 uur op onze bestemming aan. Een deugddoend ontbijt werd genomen in het bijzijn van **Kleine trap**, **Witbuikzandhoen**, 2 **Kuifkoekoeken** en een 6-tal **Grielen**.
Een half uurtje later gingen we dan op pad en deden we 'de weg' die deze Spaanse steppe doorsnijdt. Overal zongen **Kalanderleeuweriken** luidkeels en lieten **Kleine trappen** hun obscene geluiden horen. Verschillende zijwegen werden ingeslagen en steeds werden prachtige waarnemingen verricht. Zo leverde onze eerste zijstap 3 **Grote trappen**, tientallen **Vorkstaartplevieren** en tal van **Grauwe kiekendieven** op. Bij een volgende stop zag ik opnieuw een **Grote trap**, terwijl mijn vader er mij attent op maakte dat daarnaast ook nog 25 andere exemplaren zaten (van oogkleppen gesproken!). De groep bestond uit 24♂♂ en 2♀♀ en de mannetjes waren nog volop in baltsstemming. Daar een Spaanse boer zijn land doorkruiste konden deze machtige vogels ook vliegend op videotape worden vastgelegd. Een derde zijweg, die ons ver in de steppe leidde, leverde nogmaals 10 **Grote trappen** op en verder 4 **Zwartbuikzandhoenders** en vele **Kalanderleeuweriken** en enkele **Kortteenleeuweriken**. Overal vlogen **Grauwe kiekendieven** en het lukte ons zelfs om voor de tweede keer een melanistische vorm uit te pikken. Bij het verlaten van de vlakte werd een groep van een 400-tal **Spaanse mussen** het leven zuur gemaakt door een **Dwergarend**.
Op de weg C420 richting Castuera werd even halt gehouden om een oude kasteelruïne te bekijken. 3 **Slangenarenden** trokken in konvooi La Serena binnen op zoek naar voedsel en **Roodstuitzwaluwen** zochten nestmateriaal bijeen in een modderige plas. Bovenop de ruïne waren minstens 3 ooievaarsnesten zichtbaar.

Onze lunch werd opnieuw in La Serena genuttigd, deze keer aan de andere zijde waar de stenen bodem bewerking van het land niet toelaat. Een **Slangenarend**, een **Dwergarend** in rui, enkele **Raven** en een 10-tal **Witbuikzandhoenders** hielden ons gezelschap. Vervolgens reden we naar Embalse del Zújar en zagen we tussen een 200-tal **Witte ooievaars** ook een Blauw exemplaar. Mogelijk werd deze vogel gekleurmerkt voor een project. Welk project dat zou kunnen zijn is ons tot op de dag van vandaag niet helemaal duidelijk.
In de omgeving van Embalse de Orellana werden nog eens 2 **Slangenarenden**, een **Dwergarend** en honderden **Huiszwaluwen** gezien. Net voorbij Orellana in Madrigalejo werden een aantal rijstvelden bezocht. Dit leverde ons de eerste **Steltkluut** van de reis op alsmede 6 **Lachsterns** die ons flink uitlachten. Bij het naderen van Trujillo werden de eerste **Vale gieren** (7) van de dag gezien.
Trujillo werd omwille van een aantal vogelsoorten en zijn beroemdheden bezocht. Naast Pizarro en Orellana werden we eindelijk beloond met goede views van **Kleine torenvalk** en **Vale gierzwaluw**. Op onze terugweg naar Torrejón zagen we onze enige **Cirlgors** (♂) van de reis. Bij de Rio Almonte werd nog een tussenstop gemaakt. Tussen de buien door werden een **Kleine zilverreiger**, een **IJsvogel** en 2 **Witte kwikstaarten** waargenomen.
De dag werd voor de vierde en laatste maal afgesloten aan het stuwmeertje. Een prachtwaarneming van een op een telefoonpaal zittende onvolwassen **Spaanse keizerarend** die deze plaats had ingepikt van een niet afhoudende **Spaanse klapekster** sloot de dag af. De **Moorse nachtzwaluw** werd deze keer niet goed gezien dankzij een groep 'tapers' die onze avondsessie lichtjes in de war stuurde.
Terug in het pension kwamen we de Belgische birders tegen waarmee we op het vliegtuig zaten. We wisselden gretig informatie uit aan elkaar. Later bleek deze informatie zowel voor ons als voor hen van onschatbare waarde.

☺ Belangrijkste waarnemingen :

Vale gier, Spaanse Keizerarend, Slangenarend, Dwergarend, Grauwe kiekendief (melanistische vorm), Kleine torenvalk, Raaf, Grote trap, Kleine trap, Vorkstaartplevier, Steltkluut, Lachstern, Witbuikzandhoen, Zwartbuikzandhoen, Scharrelaar, Moorse nachtzwaluw, Kuifkoekoek, Blauwe ekster, Kalanderleeuwerik, Kortteenleeuwerik, Vale gierzwaluw, Cirlgors, Spaanse mus.

Dag 6 : Donderdag 06 mei 1999.

Tocht :
Torrejón el Rubio → Jaraicejo → N-V tot Mérida → N630 Sevilla → E1/A49 Sevilla - Huelva tot afrit 10 Bollullos → El Rocío.

Weer :
In Torrejón el Rubio zwaar bewolkt. Later zonnig en warm.

Waarnemingen dag 6 :

Vandaag een volle reisdag. Omstreeks 08.00 uur waren we volledig gepakt en gezakt en stonden we klaar om te vertrekken richting Doñana. Via de Belgische birders waren we te weten gekomen dat de zwarte tapuit te vinden was aan de huisjes beneden aan de Puente del Cardinal. Daar we toch een uur voor lagen op schema leek het ons ideaal om voor een laatste maal een deel van het natuurpark Monfragüe te bezoeken.
De auto werd bovenaan (bij het uitzichtpunt) aan het infobord Puente del Cardinal geparkeerd en we besloten te voet naar beneden te gaan. Enkele **Zwartkoppen**, **Baardgrasmussen** en **Grijze gorzen** hadden we snel te pakken. Plots werd een donkere vogel waargenomen, zittend op een distel. Het was een ♀ **Zwarte tapuit**! We bleven ongeveer een kwartier de vogel bekijken om vervolgens via de Peña Falcón en zijn welgekende gasten richting zuiden te rijden. Aan de nieuwe brug over de Taag werden nog 6 **Alpengierzwaluwen** gezien.
De reis was lang (+/- 420 km) en onderweg werden 2 **Vale gieren**, 3 **Dwergarenden** (waaronder een donkere fase), vele **Zwarte wouwen**, **Rode wouwen** en een **Scharrelaar** gezien, maar de nadruk lag op het rijden. Om 15.30 uur kwamen we aan in El Rocío waar we na een korte omzwerving onze spullen afzetten in pension Cristina.
Nog te vroeg om te gaan eten besloten we dan maar om een kleine verkenningstocht te maken. Eerst bezochten we de Middellandse zeekust in Matalascañas waar we verschillende **Jan van genten** en vele **Geelpootmeeuwen** (hoofdzakelijk onvolwassen exemplaren) zagen. Het bezoekerscentrum El Acebuche leek ons veel te druk zodat we besloten om La Rocina, vlak bij ons dorp, te bezoeken. Deze lagune leverde 4 **Purperkoeten**, 1 **Purperreiger**, 2 **Ralreigers**, 1 **Woudaapje**, vrij veel **Lepelaars**, **Bijeneters** en een zingende **Snor** op. Tijdens een wandeling tussen de verschillende schuilhutten werd een **Bosuil** gehoord.
Onze laatavondlunch werd benut bij de lagune van El Rocío. Tal van **Strandlopers** (**Krombek**, **Bonte** en **Kleine**) en andere **Steltlopers** alsook **Witwangstern** en **Zwarte stern** en vele **Reigerachtigen** waren hier het bekijken waard. Een 300-tal **Flamingo's**, 10 **Lachsterns** en 3 **Herten** waren een mooie afsluiter van deze toch wel inspannende reisdag.

☺ Belangrijkste waarnemingen :
Vale gier, Dwergarend, Jan van gent, Zwarte ooievaar, Purperreiger, Ralreiger, Woudaapje, Lepelaar, Flamingo, Krooneend, Purperkoet, Steltlopers, Lachstern, Witwangstern, Bosuil, Scharrelaar, Zwarte tapuit, Baardgrasmus, Grijze gors.

Dag 7 : Vrijdag 07 mei 1999.

Tocht :
El Rocío → Bezoekerscentra El Acebuche en La Rocina → Villamanrique de la Condesa → Zoutvlakten en velden ten Noorden van het natuurpark Doñana → Matalascañas → El Rocío.

Weer :
Zwaar bewolkt en regenachtig, nadien brede opklaringen en een stevige bries.

Waarnemingen dag 7 :

We vertrokken 's morgens richting bezoekerscentrum El Acebuche omdat we daar (volgens Where to watch birds ...) interessante mappen en informatie konden krijgen over het natuurpark. Dit bleek een slag in het water daar geen enkele stafkaart voorradig was en we enkel een goedkope brochure meekregen. Echt veel meer mondelinge informatie kregen we ook al niet daar weinig of geen Spanjaarden een tweede taal spreken.
Voor deze ochtenduitstap hadden we de lagune bij El Rocío reeds uitgekamd wat ons een zittende **Dwergarend** en zowel **Kleine** als **Bontbek**- als **Strandplevier** opleverde.
Vanuit de schuilhutten in El Acebuche werden tientallen **Krooneenden**, **Purperkoeten**, vele **Dodaarsen** en een koppeltje **Witoogeend** gezien. Bij schuilhut 2 zaten 2 zingende **Wielewalen** en vlogen 2 **Kuifkoekoeken** voorbij. Een **Orpheusspotvogel** liet zich wel van heel dichtbij bewonderen.
Een uurtje later werden de vlakten ten noorden van het natuurpark bezocht. In deze uitgestrekte zoutvlakten, akkers en velden werd weinig of geen water gevonden, waarschijnlijk ook te wijten aan de extreem droge winter. Net voor we de vlakten inreden werd een **Griel** van dichtbij gezien. Voorheen hadden we in een olijfboomgaard gebruncht en zagen we enkele **Dwergarenden**, 2 **Wespendieven** en een gealarmeerde **Steenuil**.
We reden hoe langer hoe dieper het gebied in en vielen van de ene mooie waarneming in de andere. Tal van **Veld**-, **Kalander**-, **Kuif**-, **Kortteen**- en in mindere mate **Kleine kortteenleeuwerik** zongen en sprongen voorbij. In de schaarse boompjes aan de oevers van de grotere kanalen waar nog wel water te vinden was zaten nog redelijk wat trekvogels zoals **Bonte** en **Grauwe vliegenvanger**, hier vonden we ook een **Vale spotvogel**. Her en der werden **Dwergarenden** en **Grauwe kiekendieven** en 2 zeer lichte **Slangenarenden** gezien. In een klein rietveld zaten **Steltkluut** en **Tureluur** en vloog af en toe een **Purper**- of **Blauwe reiger** op.
Omdat we enerzijds in nijpend dieseltekort kwamen en anderzijds door wegenwerken werden opgehouden besloten we om terug naar af te gaan.
Op een splitsing met een brug zagen we een ♂ **Paapje** en een iets grotere vogel wegvliegen. Toen de vogel enige ogenblikken later net voor de wagen kwam zitten konden we haar determineren als ♀ **Rode rotslijster**. Na wat heen en weer gevlieg en gerij konden we haar toch vastleggen op film.

Het vervolg van de reis leverde nog een verre **Vale gier**, een 10-tal **Kemphanen**, vele **Bontbekplevieren**, honderden **Vorkstaartplevieren**, **Bijeneters**, enkele **Hoppen** en verder veel verschillende soorten **Leeuweriken** op.
Onze late lunch werd opnieuw genuttigd in de schaduw van een olijfboomgaard. Een koppel **Dwergarend** (lichte en donkere fase) maakte hier in de omgeving het leven van enkele tientallen **Kleine zilver**- en **Koereigers** zuur. Een nieuw ♂ **Paapje** en een tamme **Roodkopklauwier** waren nieuwsgierig naar ons lunchpakket. Via een aantal omwegen werd de tocht naar El Rocío aangevat. Zo werd onder andere in een bosweg een levende tak (lees **Trapslang**) op het laatste nippertje ontweken en werden weerom **Dwergarenden** (we zagen vandaag in totaal 12 exemplaren), **Zwarte wouwen** en **Buizerds** gezien.
In de vooravond werd de kust in Matalascañas opnieuw onveilig gemaakt, deze maal werd naast **Jan van Gent** en **Geelpootmeeuw** ook een (nog voorbijtrekkende?) **Grote stern** gezien. De avond werd afgesloten met een scan over de lagune bij ons dorp wat ons nog een **Vale gier** en een **Steenloper** opleverde.

Belangrijkste waarnemingen :
Vale gier, Slangenarend, Dwergarend, Wespendief, Grauwe kiekendief, Jan van gent, Purperreiger, Lepelaar, Flamingo, Krooneend, Witoogeend, Purperkoet, Kemphaan, Steenloper, Vorkstaartplevier, Grote stern, Witwangstern, Steenuil, Kuifkoekoek, Wielewaal, Hop, Bijeneter, Kalanderleeuwerik, Kortteenleeuwerik, Kleine kort-teenleeuwerik, Rode rotslijster, Paapje, Bonte vliegenvanger, Grauwe vliegenvanger, Vale spotvogel, Orpheusspotvogel.

Dag 8 : Zaterdag 08 mei 1999.

Tocht :
El Rocío → Villamanrique de la Condesa → Bezoekerscentrum José Antonio Valverde → Vlakten ten noorden van Doñana → Bezoekerscentra El Acebuche/El Acebrón/La Rocina → El Rocío.

Weer :
Zonnig en warm.

Waarnemingen dag 8 :

De laatste volle dag in Spanje. Omstreeks 08.00 uur vertrokken we opnieuw richting Villamanrique om van daaruit de 'Northern Marismas' te bezoeken. De avond daarvoor hadden we alle nodige documentatie in de infozaal van La Rocina toch kunnen bemachtigen zodat het nu een kwestie van tijd was vooraleer we de marshes en het vierde bezoekerscentrum (José Antonio Valverde) zouden bereiken. Na ongeveer twee uur rijden (+/- 30 km tertiaire baan of minder) bereikten we zonder al te veel problemen ons doel. Onderweg werden weer veel en verschillende soorten **Leeuweriken**, een **Ralreiger**, een **Purperreiger** en **Steltkluten** gezien. Een ♂ **Bruine kiekendief** verstoorde de rust van een heleboel **Vorkstaartplevieren** en langs hetzelfde brede goedgevulde kanaal zagen we 2 **Dwergsterns** en 2 **Visdiefjes** tussen een 20-tal **Witwangsterns**. In een klein rietveldje liet een **Waterral** van zich horen. In de laatste rechte lijn naar het bezoekerscentrum werden op 10 minuten tijd 4 verschillende **Slangenarenden** van zeer dichtbij waargenomen. 3 van hen bleven op nog geen 50 meter van ons zitten op een omheining of op een telefoonpaal. Op de kale vlakten werden door de jagende arenden tal van **Bontbekplevieren** en verschillende **Witbuikzandhoenders** opgeschrikt.
Aan de Noordelijke grens van het park doemden de eerste rietvelden op en konden we onmiddellijk **Goudplevier**, **Zilverplevier**, **Rosse grutto** en **Scholekster** aan onze lijst toevoegen. Hier nuttigden we een laat ontbijt en zagen we kortstondig een **Kwak** en een **Brilgrasmus** en hoorden we het gekraak van de **Grote karekiet**. Vervolgens betraden we het bezoekerscentrum welke is ingericht als grote kijkhut en tentoonstellingsruimte.
Verschillende **Zwarte wouwen** en **Bruine kiekendieven** maakten het leven van de aanwezige **Steltlopers** (waaronder ook **Kluut** en **Grutto**), **Purperkoeten** (een 10-tal exemplaren) en **Eenden** zuur.
Door al deze activiteit gingen regelmatig grotere groepen vogels op de wieken. Het was ook op dat moment dat we tussen een grote groep **Krooneenden** 2 kleinere eenden, zijnde **Marmereenden**, ontdekten. Maar al even snel als dat zij ontdekt waren, waren zij ook weer weg.
Na dit bezoek volgden we nog een eindje de rand van het park om in de aanwezige salicornia **Brilgrasmus** en **Kleine kortteenleeuwerik** van naderbij te bestuderen. In de schaarse boompjes in de omgeving zaten opvallend veel **Vale spotvogels**, **Grauwe vliegenvangers** en een **Zwarte roodstaart**. Een **Tapuit** spec. werd na een aantal omzwervingen niet meer teruggevonden.

Op onze terugweg werden vrijwel alle soorten gezien die we ook tijdens onze heenreis hadden. Enkel een **Dwergarend** enkele **Rode wouwen** en wat **Grauwe kiekendieven** zorgden voor afwisseling. In Villamanrique werden een 20-tal **Zwarte wouwen** en een **Dwergarend** samen waargenomen.
In de vroege avond bezochten we nogmaals de 3 andere centra.
Voornamelijk veel **Dwergarenden** (waaronder 2 donkere exemplaren) werden gezien alsook 15 **Vale gieren** tijdens een wandeling in La Rocina. Bij El Acebuche was het te druk zodat we besloten om vanop de parking de **Blauwe ekster** te lokken met behulp van wat oud brood. Door het uitwisselen van informatie met enkele birders van Fair Isle konden we in El Acebrón 2 **Iberische tjiftjaffen** horen en zien en zagen we 6 **Zwarte ibissen** in La Rocina. Naar verluidt kwamen zij elke avond slapen in deze lagune.
Net toen we de dag wilden afsluiten kregen we van een groep toeristen, die met een Spaanse gids in het gebied waren geweest, te horen dat er een 'vogel met een kromme bek die enkel af en toe in Marokko wordt gezien' in de lagune van El Rocío verbleef. Waarschijnlijk bedoelden zij een dunbekwulp, maar zelfs na 1,5 uur intensief zoeken samen met Deense en Engelse vogelkijkers vonden wij enkel een koppel **Slobeenden** en de **Steenloper** terug. 's Avonds werd nog een bezoek gebracht aan het ornithologisch centrum van El Rocío omdat daar regelmatig kleinst waterhoen werd gezien, helaas.

☺ Belangrijkste waarnemingen :
Vale gier, Slangenarend, Dwergarend, Grauwe kiekendief, Purperreiger, Lepelaar, Zwarte ibis, Flamingo, Krooneend, Marmereend, Slobeend, Purperkoet, Zilverplevier, Goudplevier, Steenloper, Vorkstaartplevier, Grote stern, Witwangstern, Witbuik-zandhoen, Bijeneter, Kalanderleeuwerik, Kortteenleeuwerik, Kleine kortteenleeuwerik, Grauwe vliegenvanger, Grote karekiet, Vale spotvogel, Brilgrasmus.

Dag 9 : Zondag 09 mei 1999.

Tocht :
El Rocío → Sevilla.

Weer :
Zonnig en warm

Waarnemingen dag 9 :

Onder het motto "Vogelen tot op het einde" gingen we na het inladen van onze bagage en het nuttigen van een ontbijt nogmaals een bezoek brengen aan La Rocina en de lagune bij El Rocío.
In La Rocina zagen we de immermooie **Ralreiger** en **Purperkoet** en een zeer attente **Purperreiger**. We konden het niet nalaten van een **Waterral** te filmen toen hij zich op een 10-tal meter afstand begon te poetsen.
Alle reeds waargenomen **Steltlopers** en **Eenden** waren aanwezig op de plas. Toch konden we nog via de Denen een **Temmincks strandloper** terugvinden. 4 overvliegende **Kwakken** waren best genietbaar en een **Kokmeeuw**, de eerste en enige van de reis, en een roepende **Wulp** werden nog altijd even gretig op de lijst gezet. Een 10-tal **Herten** liepen langs de rand van de lagune.
Na een car wash te zijn doorgereden besloten we richting Sevilla te rijden om onze auto in te leveren. Langs de autostrade werden nog 2 **Dwergarenden** en een **Slangenarend** als afsluiter van deze prachtige reis waargenomen.

☺ Belangrijkste waarnemingen :
Slangenarend, Dwergarend, Purperreiger, Ralreiger, Kwak, Purperkoet, Wulp, Temmincks strandloper, Kokmeeuw, Waterral, Orpheusspotvogel.

IV. SOORTENLIJST EN KORT OVERZICHT :

1. Fuut *Podiceps cristatus*
Zowel in Extremadura als in Doñana algemeen aanwezig in kleine aantallen.

2. Dodaars *Tachibaptus rufficollis*
Zowel in Extremadura als in Doñana algemeen aanwezig.

3. Jan van gent *Morus bassanus*
Enkele exemplaren op zee aan Matalascañas.

4. Aalscholver *Phalacrocorax carbo*
Een onvolwassen ex. overvliegend aan Arrocampo Almaraz.

5. Wouwaap *Ixobrychus minutus*
Een vliegend exemplaar vanuit de schuilhutten in La Rocina.

6. Kwak *Nycticorac nycticorax*
Een exemplaar in de rietvelden van José Antonio Valverde.
Vier exemplaren over de lagune van El Rocío vliegend.

7. Koereiger *Bubulcus ibis*
Algemeen.

8. Ralreiger *Ardeola ralloides*
Verschillende exmplaren in Doñana

9. Kleine zilverreiger *Egretta garzetta*
Tot maximaal drie exemplaren aan de Rio Almonte; algemeen in Doñana.

10. Blauwe reiger *Ardea cinerea*
Een kolonie in de rietvelden van Arrocampo Almaraz, verder schaars in Extremadura; algemeen in Doñana.

11. Purperreiger *Ardea purpurea*
Algemeen in Doñana.

12. Ooievaar *Ciconia ciconia*
Zeer algemeen; sommige groepen van 3 à 400 exemplaren.

13. Zwarte ooievaar *Ciconia nigra*
Regelmatig waargenomen in Monfragüe en omstreken.

14. Lepelaar *Platalea leucorodea*
Algemeen in Doñana

15. Zwarte ibis *Plegadis falcinellus*
Enkele exemplaren kwamen elke avond slapen in La Rocina.

16. Flamingo *Phoenicopterus ruber*
Algemeen in Doñana.

17. Grauwe gans *Anser anser*
Enkele exemplaren in de lagune van El Rocío en de noordelijke rietvelden.

18. Wilde eend *Anas platyrhynchos*
Algemeen, schaars in Extremadura.

19. Krakeend *Anas strepera*
Algemeen, schaars in Extremadura.

20. Slobeend *Anas clypeata*
Een koppel in de lagune van El Rocío.

21. Marmereend *Marmaronetta angustirostris*
Twee exemplaren werden opgeschrikt door een zwarte wouw in de noordelijke rietvelden.

22. Krooneend *Netta rufina*
Algemeen in Doñana.

23. Witoogeend *Aythya nyroca*
Een koppel liet zich bekijken en filmen vanuit een schuihut in El Acebuche.

24. Tafeleend *Aythya ferina*
Algemeen in Doñana.

25. Grijze wouw *Elanus caeruleus*
In totaal vijf exemplaren; waarvan drie aan de parasoldennen.

26. Zwarte wouw *Milvus migrans*
Zeer algemeen.

27. Rode wouw *Milvus milvus*
Algemeen, in tegenstelling tot wat werd verwacht vrij veel waargenomen.

28. Aasgier *Neophron percnopterus*
Minst algemene gier, enkele op nest bij Mirador de Tajadilla.

29. Monniksgier *Aegypius Monachus*
Algemeen in Extremadura.

30. Vale gier *Gyps fulvus*
Algemeen.

31. Grauwe kiekendief *Circus pygargus*
Algemeen in steppe-gebieden, twee exemplaren van de melanistische vorm waargenomen.

32. Bruine kiekendief *Circus aeruginosus*
Algemeen bij rietvelden.

33. Sperwer *Accipiter nisus*
Een exemplaar bij La Bazagona.

34. Wespendief *Pernis apivorus*
Schaarse en verspreide waarnemingen in Extremadura.

35. Buizerd *Buteo buteo*
Algemeen.

36. Steenarend *Aquila chrysaetos*
Drie exemplaren waarvan een koppel in Monfragüe (Cerro Gimio) en een overvliegend exemplaar in de Sierra de San Pedro.

37. Spaanse keizerarend *Aquila adalberti*
Zeker vijf verschillende exemplaren, waarvan vier onvolwassen en een adult.

38. Havikarend *Hieraaetus fasciatus*
Een jagend adult exemplaar tijdens de terugwandeling van de Cerro Gimnio; een onvolwassen exemplaar bij de Peña Falcón.

39. Dwergarend *Hieraaetus pennatus*
Algemeen.

40. Slangenarend *Circaetus gallicus*
Algemeen.

41. Torenvalk *Falco tinnunculus*
Algemeen.

42. Kleine torenvalk *Falco naumanni*
Algemeen in grotere steden in Extremadura.

43. Slechtvalk *Falco peregrinus*
Een onrustig exemplaar op de Peña Falcón.

44. Rode patrijs *Alectoris rufa*
Verspreid waargenomen.

45. Kwartel *Coturnix coturnix*
Enkel auditief waargenomen.

46. Waterral *Rallus aquaticus*
Verschillende exemplaren in Doñana.

47. Waterhoen *Gallinula chloropus*
Algemeen bij water.

48. Meerkoet *Fulica atra*
Algemeen bij water.

49. Purperkoet *Porphyrio porphyrio*
Algemeen in Doñana.

50. Kleine trap *Tetrax tetrax*
Algemeen in Extremadura.

51. Grote trap *Otis tarda*
Waargenomen bij de steppetochten, waaronder een groep van 26 exemplaren samen in La Serena.

52. Scholekster *Haematopus ostralegus*
Een exemplaar in de noordelijke rietvelden.

53. Griel *Burhinus oedicnemus*
Verschillende waarnemingen, meestal bij valavond.

54. Steltkluut *Himantopus himantopus*
Algemeen in Doñana. Een exemplaar in de rijstvelden bij Orellana.

55. Kluut *Recurvirostra avosetta*
Algemeen in Doñana.

56. Vorkstaartplevier *Glareola pratincola*
Zeer algemeen.

57. Bontbekplevier *Charadrius hiaticula*
Algemeen in Doñana.

58. Kleine plevier *Charadrius dubius*
Algemeen in Doñana.

59. Strandplevier *Charadrius alexandrinus*
Algemeen in Doñana.

60. Goudplevier *Pluvialis apricaria*
Enkele exemplaren op de velden ten zuiden van Villamanrique.

61. Zilverplevier *Pluvialis squatarola*
Een groep van een 200-tal exemplaren in de noordelijke rietvelden.

62. Kievit *Vanellus vanellus*
Algemeen.

63. Steenloper *Arenaria interpres*
Een exemplaar in de lagune van El Rocío.

64. Krombekstrandloper *Calidris ferruginea*
Algemeen in Doñana.

65. Bonte strandloper *Calidris alpina*
Algemeen in Doñana.

66. Kleine strandloper *Calidris minuta*
Algemeen in Doñana.

67. Temmincks strandloper *Calidris temminckii*
Een exemplaar in de lagune van El Rocío.

68. Kemphaan *Philomachus pugnax*
Een tiental exemplaren in de vlakten ten zuiden van Villamanrique.

69. Wulp *Numenius arquata*
Een exemplaar in de lagune van El Rocío.

70. Grutto *Limosa limosa*
Algemeen in Doñana.

71. Rosse grutto *Limosa lapponica*
Enkele exemplaren in de lagune van El Rocío en de noordelijke rietvelden.

72. Tureluur *Tringa totanus*
Algemeen in Doñana.

73. Zwarte ruiter *Tringa erythropus*
Enkele exemplaren in Doñana.

74. Oeverloper *Actitis hypoleucos*
Algemeen maar schaars.

75. Kokmeeuw *Larus ridibundus*
Een exemplaar in de lagune van El Rocío.

76. Geelpootmeeuw *Larus michahellis*
Algemeen in Doñana en bij grote rivieren.

77. Lachstern *Sterna nilotica*
Regelmatig in Doñana en zes exemplaren bij de rijstvelden van Orellana.

78. Grote stern *Sterna sandvicensis*
Een exemplaar langs de kust van Matalascañas.

79. Visdief *Sterna hirundo*
Twee exemplaren tussen de witwangsterns in de noordelijke vlakten.

80. Dwergstern *Sterna albifrons*
Twee exemplaren tussen de witwangsterns in de noordelijke vlakten.

81. Zwarte stern *Chlidonias niger*
Algemeen in Doñana; een exemplaar op een meertje in Extremadura.

82. Witwangstern *Chlidonias hybridus*
Algemeen in Doñana.

83. Zwartbuikzandhoen *Pterocles orientalis*
Voornamelijk waargenomen tijdens de steppetochten.

84. Witbuikzandhoen *Pterocles alchata*
Zowel in Extremadura als in Doñana waargenomen.

85. Houtduif *Columba palumbus*
Algemeen.

86. Holeduif *Columba oenas*
Algemeen.

87. Rotsduif *Columba livia*
Regelmatig in Monfragüe.

88. Zomertortel *Streptopelia turtur*
Algemeen.

89. Koekoek *Cuculus canorus*
Zeer algemeen.

90. Kuifkoekoek *Clamator glandarius*
Tijdens de steppetochten en verspreid in Doñana waargenomen.

91. Oehoe *Bubo bubo*
Een adult exemplaar met 2 jongen bij Portilla del Tietar.

92. Bosuil *Strix aluco*
Een roepend exemplaar bij La Rocina.

93. Dwergooruil *Otus scops*
Verschillende auditieve waarnemingen.

94. Steenuil *Athene noctua*
Een roepend exemplaar in een olijfgaard bij Villamanrique.

95. Nachtzwaluw *Caprimulgus europaeus*
Een exemplaar bij de stuwdam van Torrejón.

96. Moorse nachtzwaluw *Caprimulgus ruficollis*
Tot maxaimum vier exemplaren bij de stuwdam van Torrejón.

97. Alpengierzwaluw *Apus melba*
Weinig waargenomen; enkele exemplaren bij de brug over de Taag.

98. Vale gierzwaluw *Apus pallidus*
Enkel in Trujillo met zekerheid waargenomen.

99. Gierzwaluw *Apus apus*
Algemeen.

100. Ijsvogel *Alcedo atthis*
Een exemplaar bij de Rio Almonte.

101. Bijeneter *Merops apiaster*
Zeer Algemeen.

102. Scharrelaar *Coracias garrulus*
Verspreid waargenomen, voornamelijk bij nestkasten.

103. Hop *Upupa epops*
Algemeen.

104. Grote bonte specht *Dendrocopos major*
Verschillende exemplaren bij Portilla del Tietar.

105. Veldleeuwerik *Alauda arvensis*
Algemeen.

106. Boomleeuwerik *Lullula arborea*
Algemeen.

107. Kuifleeuwerik *Galerida cristata*
Algemeen.

108. Theklaleeuwerik *Galerida theklae*
Algemeen.

109. Kortteenleeuwerik *Calandrella brachydactyla*
Algemeen tijdens steppetochten en in Doñana.

110. Kleine kortteenleeuwerik *Calandrella rufescens*
Tamelijk veel waargenomen in de vlakten aan de noordelijke rietvelden.

111. Kalanderleeuwerik *Melanocorypha calandra*
Algemeen tijdens steppetochten en in Doñana.

112. Rotszwaluw *Ptyonoprogne rupestris*
Algemeen.

113. Oeverzwaluw *Riparia riparia*
Redelijk algemeen.

114. Roodstuitzwaluw *Hirundo daurica*
Algemeen.

115. Boerenzwaluw *Hirundo rustica*
Algemeen, enkele nesten in de cafetaria van El Acebuche.

116. Huiszwaluw *Delichon urbica*
Algemeen.

117. Witte kwikstaart *Motacilla alba*
Algemeen.

118. Grote gele kwikstaart *Motacilla cinerea*
Twee exemplaren bij Mirador de Tajadilla.

119. Gele kwikstaart *Motacilla flava*
Redelijk algemeen.

120. Iberische kwikstaart *Motacilla iberiae*
Enkele exemplaren in Doñana.

121. Winterkoning *Troglodytes troglodytes*
Algemeen.

122. Roodborst *Erithacus rubecula*
Schaars in Extremadura.

123. Nachtegaal *Luscinia luscinia*
Zeer algemeen.

124. Zwarte roodstaart *Phoenicurus ochruros*
Algemeen.

125. Paap *Saxicola rubetra*
Enkele exemplaren op trek in Doñana.

126. Roodborsttapuit *Saxicola torquata*
Algemeen.

127. Tapuit *Oenanthe oenanthe*
Een exemplaar in Monfragüe.

128. Zwarte tapuit *Oenanthe leucura*
Een ♀ aan de 'hutten' bij Puente del Cardinal.

129. Rode rotslijster *Monticola saxatilis*
Een ♀ op trek in de vlakten ten zuiden van Villamanrique.

130. Blauwe rotslijster *Monticola solitarius*
Algemeen in Monfragüe.

131. Merel *Turdus merula*
Algemeen.

132. Grote lijster *Turdus viscivorus*
Algemeen, voornamelijk in Monfragüe.

133. Snor *Locustella luscinioides*
Algemeen bij rietvelden.

134. Graszanger *Cisticola juncidis*
Algemeen.

135. Cetti's zanger *Cettia cetti*
Algemeen.

136. Grote karekiet *Acrocephalus arundinaceus*
Algemeen bij rietvelden.

137. Kleine karekiet *Acrocephalus scirpaceus*
Algemeen bij rietvelden.

138. Vale spotvogel *Acrocephalus pallidus*
Enkele waarnemingen bij José Antonio Valverde.

139. Orpheusspotvogel *Hippolais polyglotta*
Schaars en verspreid waargenomen.

140. Provençaalse grasmus *Sylvia undata*
Een exemplaar bij een tankstation langs de N-V.

141. Baardgrasmus *Sylvia cantillans*
Enkele exemplaren bij Puente del Cardenal en de wandeling naar Cerro Gimio.

142. Brilgrasmus *Sylvia conspicillata*
Tamelijk veel waargenomen in de vlakten aan de noordelijke rietvelden.

143. Grasmus *Sylvia communis*
Algemeen, maar schaars.

144. Zwartkop *Sylvia atricapilla*
Relatief algemeen.

145. Kleine zwartkop *Sylvia melanocephala*
Algemeen.

146. Iberische tjiftjaf *Phylloscopus brehmii*
Twee zingende exemplaren in El Acebrón.

147. Bonte vliegenvanger *Ficedula hypoleuca*
Enkele exemplaren op trek in Doñana.

148. Grauwe vliegenvanger *Muscicapa striata*
Enkele exemplaren op trek in Doñana.

149. Kuifmees *Parus cristatus*
Verspreide waarnemingen in Monfragüe.

150. Pimpelmees *Parus caeruleus*
Algemeen.

151. Koolmees *Parus major*
Algemeen.

152. Zwarte mees *Parus ater*
Verspreide waarnemingen in Monfragüe.

153. Staartmees *Aegithalos caudatus*
Enkele exemplaren aan de Puente del Cardenal.

154. Boomkruiper *Certhia familiaris*
Algemeen.

155. Spaanse klapekster *Lanius meridionalis*
Zeer algemeen.

156. Roodkopklauwier *Lanius senator*
Zeer algemeen.

157. Zwarte spreeuw *Sturnus unicolor*
Zeer algemeen.

158. Wielewaal *Oriolus oriolus*
Verspreid waargenomen.

159. Gaai *Garrulus glandarius*
Enkele exemplaren, voornamelijk in Monfragüe en pijnbomen in Doñana.

160. Ekster *Pica pica*
Algemeen.

161. Blauwe ekster *Cyanopica cyana*
Zeer algemeen.

162. Kauw *Corvus monedula*
Algemeen.

163. Raaf *Corvus corax*
Algemeen.

164. Zwarte kraai *Corvus corone*
Relatief algemeen.

165. Ringmus *Passer montanus*
Enkele verspreide waarnemingen.

166. Huismus *Passer domesticus*
Algemeen.

167. Spaanse mus *Passer hispaniolensis*
Grote groepen tijdens de steppetochten.

168. Rotsmus *Petronia petronia*
Een koppeltje kwam drinken bij het stuwmeer van Torrejón.

169. Vink *Fringilla coelebs*
Algemeen.

170. Appelvink *Coccothraustes coccothraustes*
Verschillende exemplaren op de weg naar het klooster in Monfragüe.

171. Europese kanarie *Serinus serinus*
Zeer algemeen.

172. Groenling *Chloris chloris*
Algemeen.

173. Putter *Carduelis carduelis*
Zeer algemeen.

174. Kneu *Carduelis cannabina*
Algemeen.

175. Grauwe gors *Miliaria calandra*
Zeer algemeen.

176. Cirlgors *Emberiza cirlus*
Een ♂ op de terugweg van La Serena naar Torrejón.